

Dokumentumok

Komanda Mesta - Senta
Mobilni Centar
Broj 627/1944 god.
6. decembra 1944 godine.

NAJRODNO OSLOBODILAČKI ODBOR

za

Komandira narodne strasne i Vojnog referenta

Ada, Mol, Senta, St, Kunjiza, Martonos, -Mergoe.

Komanda Vojnog područja Subotica u Vojno Upravni Odeljak aktom svojim broj 408 od 5. XII. 1944 god. dostavilo je akt Vojne Oblasti za Bačku i Baranju broj 245 od 1. XII. 1944 god., sledeće sadržine:
"U vezi akta Vojne Uprave za Banat, Bačku i Baranju broj 69 dostavljamo vam sledeće naredjenje:

U postupku prema Mađarima i Nemcima događali su se u nizu mesta i sela nepravilni postupci, koji samo bacaju ljagu na naše vojne organe i stete interesima našeg naroda i naše države.

Dubi u buduću postupak prema Mađarima i Nemcima bio pravilan i j dinastiv na očitavoj teritoriji pod Vojnom Upravom, naredjume sledeće:

1. Prema odlukama drugog zasiedanja A.V.N.J.-a smatraju se manjine ravnopravnim građanima Jugoslavije, te se prema tome odnosi na Mađjare, koji su u svim pravima i dužnostima isjednačuju sa ostalim stanovništvom naše zemlje. Od toga se izuzimaju samo oni Mađjari, koji su kao ratni zločinci bili neposredno umesani u zločine Mađjarskih fasista počinjenih nad našim stanovništvom. Takovi se Mađjari imaju predati vojnim sudovima, koji će sa njima postupiti na osnovu postojećih propisa. Iz ovoga sledi:

a/ Da se osumnjičeni raspuštiti svi logori sastavljeni od Mađjara a da se u logorima mogu zadržati samo ni okrivljenici koji se nalaze pod istragom sudskih organa ili su već kažnjeni od strane naše nadležnog Vojnog suda.

b/ Svi Mađjari kao i ostalo stanovništvo podležu vojnoj obavezni. To znači da se Mađjari primaju u N.O.V. samo ih sasada treba mobilisati na dobrovoljnoj bazi. Kada potrebe N.O.V. budu to iziskivala sprečavće se i među Mađjarima opšta mobilizacija.

v/ Mađjarsko musko stanovništvo od 18-30 godina u koliko ne stupi u NOV. bice prema uputama mobilisano u vojačke radne jedinice. Te radne jedinice se u svemu potpuno isjednačaju sa operativnim jedinicama kako u dvojoj organizaciji tako u disciplini, ishrani, smestaju, kao i u duhu koji treba u njima da vlada. rana potreba u te radne jedinice mogu biti mobilisani i obveznici ostalih narodnosti.

2/ Postupak prema Nemcima, koji su u ogromnoj većini stajali na strani slikovackog nemačkog fasizma i koji su svoju decu dali u nemačke S.S. jedinice u kojima se i dan danas bore bice sledeći:

a/ U masu N.O.V. mogu stupiti samo oni Nemci, koji su to zaslužili svojim aktivnim antifasističkim radom. Sve ostalo musko stanovništvo nemačke narodnosti od 16 do 60 godina podležu obaveznoj radnoj službi. Obveznici obavezne radne službe bice okupljeni u odgovarajućim kasarnama i logorima organizovani u radne jedinice i pod potrebnim osiguranjem upućivani na radove kako to budu zahtevali prilike. U kasarnama i logorima radne službe treba da vlada stroga vojnička disciplina, ali ni u čemu ne smeju liciti na fasističke logore, koji su bili mučilišta i grobnice naroda.

b/ Svi oni Nemci koji su aktivno učestvovali u zločinima nad mirnim stanovništvom za vreme okupacije fasističke, imaju biti stavljeni pred vojne sudove, koji će ih kazniti zasluženom kaznom.

3/ U slučajevima kada se zahteva vojna situacija ili sigurnost naše posadine, moći će se po specialnom odobrenju Vojne Uprave izvršiti izseljavanja ovog Nemačkog stanovništva iz pojedinih gradova i sela u druga za to pogodnija sela, gde će se nad njima moći sprovesti bolja kontrola.

4/ Od svih onih krivaca, koje presuda Vojni sud na ispravljavanje kazne u logoru, formirane se jedinstveni logori bez obzira na narodnost.

Ljudstvo koje se nalazi u tim logorima lišeno je slobode i izdržava svoju kaznu. To znači, da im se zabranjuje svaki kontakt sa stanovništvom i da os se na radove upućivati podstrogo kontrolom. I u tim logorima postupak mora biti očevidan, kako to i odgovara nacelima N.O.V.

5/ U slučaju prijizanja naredjenja Vojne Uprave po ovom pitanju stavljaaju se izvan snag.

Vojne vlasti će se postarati da se ovo naredjenje najhitnije dostavi svim Komandama mesta, Komandama područja i ima da plasirano preko svojih nadležnika

lesnih organa potvrdi Vojnoj Upravi prije ovoga naredjenja sa satom i sa datumom prijema.

Svaki onaj rukovodilac, bez obzira na kojem se položaju nalazi bice vrlo strogo kaznjen za sve one greške, koje se u buduce budu dogodjale po ovom pitanju.

Sa sadrzajem ovoga naredjenja imaju se upoznati svi organi vojne Uprave od narodnog strazara do najviseg rukovodilaca.

Sart fasizmi - Sloboda narodu !

Komandant
generul major
Ivan Rukovina s.r.

Naredjuje se da se strogo pridrzava ove naredbe i da na vreme odnosno odmah izvesti preko nadlesnih organa dan i sat o prijemu ovog akta.

U ovlascenju komandanta
sekretar.
Milica Bajac s.r.

Komanda Vojnog odruca
B u b o v i o u .
Broj 408/1944 g.
4 decem. 1944 g.

Da je ovaj prepis veran svome originalu tvrdi:

U V E R A V A M
sam, Komandanta Voj. odruca
Kecibek potpis s.r. "

Narednje se dostavlja s tim da po istom u sveu upravljate i prijem istoga potvrdite.

SAKT FASIZMU - SLOBODA NARODU !

poovernik mobilnog centra:

Detar...

Komandant ust. 3

...

*8/250 / Komandant mobilnog centra
Lacov...*

Detar...

...

1. dokumentum: Ivan Rukovina vezérőrnagy mentő-rendelete. (Magyar fordítása a 20-22. oldalon).

Народно Ослободилачки Сдбор
у Мартошоу.

Број 351/1944. године.

У в е р е њ е.

Потписани у име Народно Ослободилачког Сдбора у Мартошоу овим
тврдимо, да је Памет Јосиф, рођен у Сегедину био на дужности за време окупације
у општини Мартошоу као виши референт а пошто се да његова супруга на
ли да се стално одсели у Сегедин, то њ. особом мали да понесе овај кућни намен
тај, књижевних материјала као кромчира Брашна и 6 парчи књиже.

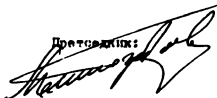
у Мартошоу, 14. децембра 1944. године.

С м р т Ф а н њ и м у С л о б о д а Н а р о д у !

Секретар:

Председник:

3. dokumentum: Igazoló irat Németh Józsefné Szegedre költözéséről. (Tartalma erősen kétségbevonható. Magyar fordítás a 38. oldalon.)

Народне Ослободилачки Одбор
у Мартоншу.

Број. 96./1944. год.

У в е р о в њ е.

Петписани у име Народне Ослободилачког Одбора у Мартоншу
овим тврдемо, да је Живојин Путинк занесен код овог одбора као поли-
тички комсомоу те нам је узвод него од војне потребе, да и та даље не
могућности остало на истој дужности код Одбора, јер као је опрема
инженерска веома мала у нашем месту.

У колико је могуће молимо, да се именовани ослободи од војне
дужности.

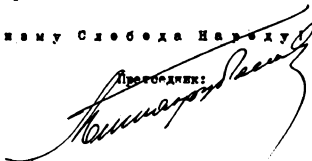
у Мартоншу, 25. новембра 1944. године.

С м р т Ђ а н к о м у С л о б о д а Н а р о д у

Секретар:

Претседник:

4. dokumentum: A Martonosi Népfel szabadtó Bizottság
Putnik Živoljin felmentését kéri a katonai szolgál at alól.
(Értelmezése a 43. oldal on talál ható.)

Komanda mesta grada Sente

Droj: 53/1044.

9 novembra 1944 god.

Narodno oslobodilačka odbrana
Ada, Kol, St. Knjina, Martonos i
Horgos

U roku od tri dana podnesete mi inventar po slodocni:

- 1.// Uklapan broj stanovnika vasesg mesta,
- 2.// Koliko je stanovnika stanovništva po narodnostima,
- 3.// Postoji li u Vasem mestu Vojsna vlast i kolika,
- 4.// Da li postoji civilna straza, te koliko ima članova,
- 5.// Narodno oslobodilački odbor koliko ima članova,
- 6.// Koliki je broj uhapšenih nadjara izvoletaka, i koliko je uhapšenih izvoletaka iz *Arbeitslager* u *Arbeitslager*.

Podneto potrebne inventar o stanju koje vlada u vasem mestu izo i o raspolozenju posle oslobodjenja.

Inventarite se koliki je broj izdajca prijavljenih u vasem mestu, i nastojte, da se iste najgorozicnijim merama sprovođu.

Ujedinite inventar svih žnosa u jednu postroji izdajca Narodno oslobodilačkog odbora i vojne vlasti, koje postroji u vasem mestu.

Inventarite najbitnije, o. i. o svih nepokretnih sredstva, inostranjskih radnja, benzinske, fabri i a sve te ucinite po vce dobivenom listovnu.

Odmucite mi vas predlog na buduci mesec, bi isti bio sva ponudji, i ako bi se sva na odjenuj vladni vladni, na vrece obaviti, a disciplinarna odbrana na doostojnoj vladni.

U gornjim tačkama odmah postupiti i izdati o listaru do. taviti ovoj komandi.

L. Jajcar
komandant

5. dokumentum: A zentai Helyőrség-parancsnokság helyzetjelentést kér a martonosi Népfelszabadító Bizottságtól. (Magyar fordítása a 43. oldalon.)

Народно Ослободилачки Одбор

Бр. 11...
11. новембра 1944 год
у Мартонопу

КОМАДЪ ИСТО ПРАДА СМРТА

С К Р Т А.

У резн наређења Команданта Бр. 93/1944 достављене звеницај о следећем:

- 1) Укупан број становника је 7140.
- 2) Сразмера становништва је следећа: мађара 80 % а срба 15%
- 3) Припремено нестезј Руска војна команда.
- 4) Нестезј народне оружана стража и бројн 88 чланова
- 5) Народно ослободилачки одбор бројн 10 чланова.
- 6) Ухватион број мађара крвслека је 27 док срба нема ухватионих.
- 7) Кувања чиме и те:
10 ком. француских Јеслових.
4 " Канцхерових Р. 93.
2 " карабина Каулер К. 24.
1 " " немачких М. 34.
1 " аутомат немачки
1 " " мађарски
2 " " Руска

Свега: -----
21 комад

Перед горе наведеног чиме 3 нитела.

У навом месту влада смртн ред и мр.
Опште разнекоње је српскога крвља у знаку оданости и нерности маршалу Титу. Снестан док мађара уснеолава наклемност маршалу Титу док је већина извучена.

Пријављене је до сада 5 крађа.

Нај енергичнијим мерама настојавано да даље спречне крађе.
Однос у раду између Народно Ослободилачког Одбора и оружаних стале је задовољавајуће.

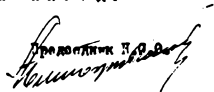
Познато је о напунтеним радњама и пољским заводима, т.т.д. код неки су.

Да би будући рад био ите ускенији овај одбор је уснеолаве Годо-привредну комисију, икономски Комисију и процесивалу ратне ентете, економна ентетне, војног референта, аграрног референта, герезна владе, референти на счреву коху као и за текстн.

у Мартонопу 11 новембра 1944 год.

С М Р Т Ф А И М З И У С Л О Б О Д А Н А Р О Д У

Секретар.

6. dokumentum: A martonosi Népfel szabadság Bizottság helyzetjelentése a zentai Helyőrség-parancsnokság részére. (Magyar fordítás a 43-44. oldalon.)

Народна Ослободилачка Одбра
у Маргочеву.
Број... 1944. год.

Д р у г у

К о м и ч а н т у Н. О. В. на ораз Сакча

С Е Н Т А.

Извештава се, да је ружја у нашем месту извршена од стране
Ратне Војне Бригаде 1. батаљона са успехом идеом бео-
се и прешле се доста скривених ствари војна припада као адела, вол,
кекуле, седеж на јакнама, ножади и једн локких ствари, али оруђја се није мо
где примахи бан кинца.

Пенте су извршили своју дужност у нашем месту данашњим даном
су отишли ч Стариу Камску.

Милиме Нас на смет, како и на која начин се могли добу д-
оали, јер се утврдило велика трамка на тако рашки амалдмае кривина, бео
кејога је у ситне немогуће кивети. Не сме били изводи кривозег са Н. О. О
се Хуѓома да им у замку на-оли, дадоче 100 истероких центи пивелине,
или су чео навеоили да ни спетина Хуѓога не рашпаламе деваломе коми
циком-ооли, на им да трага рашдога ками се могу удавалати.

у Маргочеву, 29. новембра 1944. године.

С м р т О л и н к и м у — С л о б о д а Н а р о д у !

Секретар:
[Својеручни потпис]

Протодиник:
[Својеручни потпис]

П. П.

У прилогу достављаме списак трактора и плугова на подручју Н. О. В. у Маргочеву.

7. dokumentum: A martonosi Népfelszabadító Bizottság elnöke tájékoztatja a Népfelszabadító Hadsereg zentai parancsnokát a razzia befejezéséről. (Értelemezés a 46. oldalon.)

